

Indholdsfortegnelse

Arkiverne	side	3
Bestyrelsen	side	2
Dilettant i Ubberud	side	32
Efterlysninger	side	47
En taksationsforretning	side	23
For 100 år siden	side	44
Hans Peter Carlsen	side	9
Internet	side	46
Opfordring	side	46
Regnskab	side	8
Rettelser	side	1
Årsberetning	side	4

Rettelse

I årets kalender har der desværre ind sneget sig et par fejl.

Februar-billedet er ikke som angivet fra en dilettantkomedie, men fra en revy 1955.

Læs i øvrigt mere herom i årsskriftet.

Gården på **juli-billedet** i årets kalender er ikke, som der står, Hyldegård, Udskovvej 9, men Lindegård, Udskovvej 10.

Korup-Ubberud lokalhistoriske Forening

Kontingent: Enkeltmedlemmer 30 kr., ægtepar 50 kr. årlig

Indmeldelse kan ske ved bestyrelsens medlemmer eller på arkiverne.

Vedtægterne udleveres ved henvendelse til arkiverne

Antal medlemmer pr. 31. december 2002: 572, fordelt på 337 husstande
Årsskriftet er trykt i 400 eksemplarer.

Redaktion: Ove Kühn, Jens Peter Jensen, Flemming Thaulow

Redaktionen sluttet medio februar

Uddeles til medlemmer og interesserede og fremlægges på bibliotekerne.
Tryk: Odense Kommune

Bestyrelsen for Korup-Ubberud lokalhistoriske Forening

Formand: Ingrid Nielsen
Boltingevej 5, 5750 Ringe
Tlf. 6262 2473

Næstformand: Jens Peter Jensen
Grævlingeløkken 85, Korup, 5210 Odense NV
Tlf. 6594 1629
E-post: koruplokalarkiv@netscape.net

Sekretær: Søren Muurholm
Højmarken 20, 5491 Blommenslyst
Tlf. 6597 7399

Kasserer: Freddie Westergaard
Rørsangervej 16, Korup, 5210 Odense NV
Tlf. 6594 2125
E-post: freddie.westergaard@get2net.dk

Inger Hansen
Rugårdsvej 401, Korup, 5210 Odense NV
Tlf. 6594 2128

Birthe Færing
Birkelunden 40, Ejlstrop, 5200 Odense V
Tlf. 6594 0262
E-post: pfaering@mobilixnet.dk

Ove Kühn
Kalørvej 25, Ubberud, 5491 Blommenslyst
Tlf. 6596 7449
E-post: ove.kuehn@get2net.dk

Suppleant: Erik Poulsen
Vejrupvej 68, 5491 Blommenslyst
Tlf. 6596 8060

ARKIVET I KORUP

Adresse: Korup Skole, Præstevej 2, Korup, 5210 Odense NV
Arkivet er beliggende i kælderen under huset, der ligger på
hjørnet af Rugårdsvej og Præstevej. Adgang via
skolegården på Korup Skole.

Arkivleder: Jens Peter Jensen, Grævlingeløkken 85, Korup, Odense NV
Tlf. 6594 1629 E-post: koruplokalarkiv@netscape.net

Åbningstid: 2. og 4. tirsdag i måneden kl. 19.00 – 20.30

ARKIVET I UBBERUD

Adresse: Ubberud Skole, Ubberudvej 30, Ubberud, 5491
Blommenslyst
Arkivet er beliggende på 1. sal i den ældste del af skolen
over for kirken. Skilt ved indgangen.

Arkivleder: Flemming Thaulow, Tornmarksvej 27, Ubberud,
5491 Blommenslyst.
Tlf. 6596 7508. E-post: flemming.thaulow@mail.dk

Åbningstid: 1. og 3. tirsdag i måneden kl. 18.00 – 19.30

**For begge arkiver gælder det, at de er lukket i skoleferier.. Besøg
uden for åbningstiderne kan ske efter aftale med arkivlederen eller
et bestyrelsesmedlem.**

På arkiverne arbejdes der med at
indsamle arkivalier
interviewe og lave båndoptagelser
lave video (i samarbejde med Korup LokalTV)
fotografere og lave billeder finde
billeder og fotografier fra sognene
registrere arkivalier klippe i aviser

ÅRSBERETNING

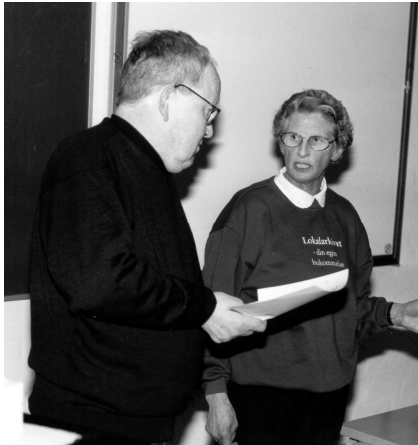
Arkiverne har igen haft et travlt år. Der har været mange møder, især angående bogen om de to sogne. Det er syv år siden, Petrine og Carl Frederikssens Fond bevilgede os en sum penge. Det blev da besluttet at bruge pengene til udgivelse af en sognehistorie. Der skulle imidlertid skaffes flere penge, så vi søgte forskellige legater og fonde. Vi har fået mange positive tilbagemeldinger, men også nogle negative.

Det forberedende arbejde gik i gang. Sognehistoriens forfattere på rundtur i sognet Der blev nedsat forskellige arbejdsgrupper, som har ydet en stor indsats.

Jeg tror ikke, at alle på forhånd var klar over, hvor stort et arbejde det var at samle alt det stof sammen. Vi er godt klar over, at det kun er en lille del af det indsamlede materiale, der direkte vil kunne ses i bogen; men arbejdet er ikke spildt. Tværtimod vil det fortsat være af stor værdi. Det vil blive opbevaret på arkiverne og altid være tilgængeligt.

Vi glæder os til 4. marts, når sognehistorien bliver præsenteret på Korup Sognegård.

Heldigvis er der god brug for vores forening og arkiverne. Jens Peter Jensen og Flemming Thaulow har været ude flere gange for at fortælle og vise lysbilleder, ligesom arkiverne er godt besøgt af folk, der søger oplysning, og folk der vil aflevere billeder eller dokumenter.

Der er i disse år en stor interesse for slægtsforskning, og i den forbindelse mærker arkiverne et øget antal henvendelser, hvor vi heldigvis i mange tilfælde kan være til hjælp.

Det er også dejligt at kunne konstatere, at vi jævnligt får nye medlemmer.

Generalforsamlingen 2002 blev afholdt

d. 20 marts i Korup Sognegård. Traditionen tro var der godt fremmøde. Ca. 80 medlemmer var mødt op. Igen må vi glædes over den gode tilslutning til foreningens arrangementer.

VALG

Til bestyrelsen blev genvalgt Ingrid Nielsen, Birthe Færing og Freddie Westergaard. Bent Andersen ønskede ikke at fortsætte som revisor. Nyvalgt blev Anders Lunden. Efter generalforsamlingen holdt Jytte Skaaning et glimrende foredrag om "En speget forsørgelsessag".

Mandag d. 27. maj gentog vi rundturen i Korup sogn. Aftenen begyndte i Korup kirke, hvor Viggo Bach fortalte om kirkens historie. Derefter gik turen rundt i sognet, medens Jens Peter Jensen fortalte livligt om alt hvad vi så. Aftenen sluttede med kaffebord i sognegården.

Den 29. maj gjaldt det en gentagelse af rundturen i Ubberud sogn, igen med en fyldt bus. Ove Kühn fortalte under kørslen, men ved nogle af gårdene var ejerne trådt til. I Gundersø fortalte Jørgen Nielsen, på Gl. Dyregravede Jørgen Jørgensen, og Inger Jørgensen tog sig af Husemose.

Den årlige udflugt fandt sted d. 22. september, og målet var i år Ribe. Første

ophold på turen var ved Søren Wellings landsbymuseum

i Lintrup. Det var spændende og særpræget. Der var to guider, som viste os rundt og fortalte meget levende om det hele – men på ravjysk, så det var ikke alle, der forstod det. Det var bestemt et besøg værd.

Da vi havde spist vor medbragte mad, kørte vi til Ribe, hvor der var rundvisning i Domkirken.

På hjemturen skulle vi drikke den medbragte kaffe på voldstedet i Jels, men det regnede. Søren Muurholm, som var på de hjemlige kanter, fortalte om egnen der, og han fik formidlet, at vi kunne komme ind i lokalerne på kroen og drikke vores kaffe. En fin tur med fyldt bus.

KORUP LOKAL-TV

Lokalhistorisk Forening har et fint samarbejde med Korup LokalTV.

I årets løb er lavet flere udsendelser i samarbejde med arkiverne. Foreningen håber, at vi inden længe har økonomisk mulighed for at få Korup LokalTV's gamle bånd overspillet til et anvendeligt og fremtidssikret medie.

Når dette projekt er gennemført, vil alle Korup LokalTV's udsendelser være til fri afbenyttelse på lokalarkiverne. Der vil blive lavet en registratur over udsendelsernes indhold, så det bliver muligt at søge i dem på en enkel måde.

KALENDEREN er igen i år blevet godt modtaget, så den fortsætter vi med.

ØKONOMI

Arkiverne har hvert år modtaget hver 4000 kr. fra Odense Kommune. Det sker også i 2003; men flere ydelser fra Stadsarkivet, som hidtil har været gratis, skal der fremover betales for.

I foreningen prøver vi at holde udgifterne nede. Alt som skal ud til medlemmerne, kører bestyrelsesmedlemmerne rundt med for at spare porto. Det gør vi også gerne fremover, men en mindre stigning i kontingentet kan blive nødvendig, og hvordan vil man reagere på det?

Tak til medlemmerne, fordi I altid møder så positivt op til vore arrangementer.

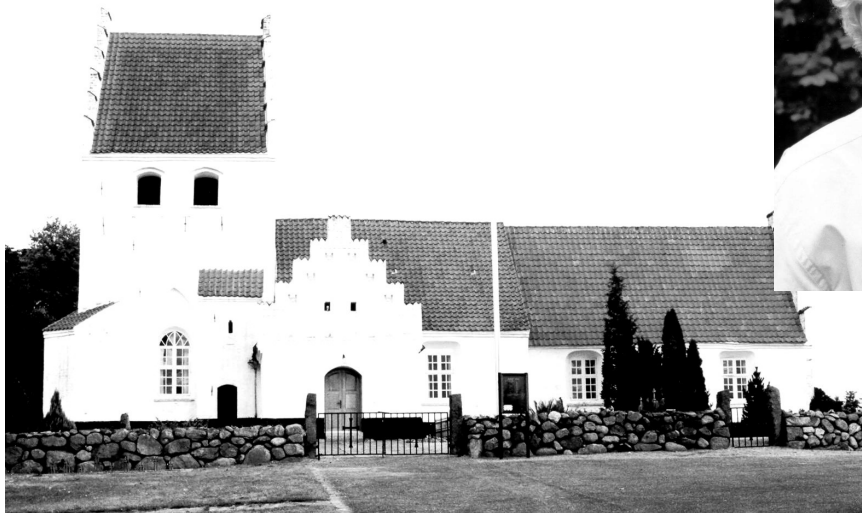
Tak til alle, som har været med til indsamle materiale til bogen. Det er en stor glæde for os alle, at dette arbejde nu er overstået, og at resultatet er blevet godt. Vi har fået en fin og god bog, som vore efterkommere også må blive glade for at læse.

Tak til alle de frivillige hjælpere på begge arkiver. Uden jer kunne det ikke fungere.

Tak til bestyrelsen for godt samarbejde.

Lær af fortiden – lev i nutiden – virk for fremtiden.

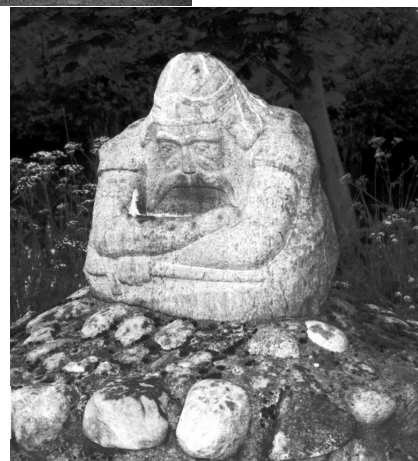
Ingrid Nielsen

**Fra
aftenturen i
Korup**

Aftenturen i Ubberud – St. Ernebjerg

Fra

sommerudflugten

Årsregnskab 2002 for Korup-Ubberud Lokalhistoriske Forening

Indtægt

Kontingent 2002	13880,-
Løs-salg af kalendre	<u>640,-</u>
	14520,-

Udgift

Porto, papir, film, kopier og bøger	2998,75
Møder, generalforsamling	1283,80
Kontingenter til foreninger	1670,-
Repræsentation	975,-
Gebyrer på girokonto	406,-
Inventar og vedligehold	4129,-
Udflugter, arkivdag	657,75

	12120,30
Forudbetalt kontingent, overføres til 2003	140,-
Årets resultat	2259,70

Egenkapital

Beholdningen pr. 1. jan. 2002.....	20865,81
Årets resultat	<u>2259,70</u>
Egenkapital pr.31/12 2002	23125,51 kr.

Regnskabet er revideret den 28.jan. Der er ikke fundet anledning til bemærkninger.

Freddie Westergaard
Kasserer

Anders Lunden
Revisor

Årskriftet har tidligere (1992) beskæftiget sig med maleren H.P.Carlsen. Følgende artikel er venligst udlånt af "Slægt og Stavn", som udgives af Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn.

Artiklens forfatter er **Aase Mathiasen**, som er beslægtet med maleren, og som har beskæftiget sig indgående med hans skæbne.

Hans Peder Carlsen

Menneskeskæbner i Odense Tugthus, også kaldet "Tvungen", om maleren Hans Peder Carlsen, min oldefars bror, der malede på indpakningspapir til Kronprins Frederik, om Maren Klumpfod, Smukke og andre.

Adresse nu: Klosterbakken 13. Bygningen hører til Odense Tugt- og Manufakturhus, som åbnede for de første indsatte i 1752 og ophørte i 1865. Det blev afløst af Tvangsarbejdsanstalten, der blev i bygningen indtil 1949. Bygningen er fredet. (Odense Bys Museer)

Fattigdommen har på Fyn som andre steder i landet haft sine egne huse. Et af de større bygningsværker ligger på hjørnet af Klaregade og Klosterbakken i Odense. I dag er det en statelig gul bindingsværksbygning, fredningsværdig, men ser man den efter i sømmene vil man opdage, at kældervinduerne stadig er forsynet med solide fængselsgitre. Bygningen startede som Odense Tugthus i 1752 og endte som Tvungen i 1949. I dette hus har unægtelig nogle af Fyns tungeste og mest tragiske skæbner været spærret inde. I 1752 blev Odense Tugthus indviet ved, at man foranstaltede en ren klapjagt på tiggere rundt omkring i Fyns Stift. Det gav 16 mænd, 17 kvinder og 9 børn. Dermed var institutionen i brug. Den blev først og fremmest bygget, fordi man ville tiggeriet til livs, og derfor blev det også bygget som en manufaktur- eller en slags klædefabrik, hvor folk kunne arbejde. Man regnede med, at folk frivilligt ville indfinde sig på institutionen, hvis eller når de blev arbejdsløse. Det skete aldrig - og hvad angik fabrikationen af klæde, ja så blev det af den dårligst tænkelige kvalitet. Senere blev huset en ren tvangsarbejdsanstalt. Det var hovedsageligt subsistensløse, prostituerede og drankere, der blev sat på Tvungen.

Her sad den fynske kunstmaler Hans Peder Carlsen indespærret i 57 år. Fra 1892 til nedlæggelsen i 1949. Hans forbrydelse var drikfældighed, parret med fattigdom og løsgængeri. I alle de år han sad på "Tvungen" var han produktiv. Hans kunst repræsenterer et helt livsværk skabt i fangenskab – måske er han den eneste maler i verden, som har haft den skæbne.

Det er blevet diskuteret om H. P. Carlsens ophold på "Tvungen" var et regulært fængselsophold. I de seneste år af hans liv blev det fra myndighederne og pressens side ofte fremhævet, at han sad inde frivilligt.

"Tvungen" var et fængsel i den forstand, at der var tremmer for vinduerne, intet håndtag på indersiden af døren, at dør og porte var låst, at der var tale om tvangsarbejde. Opholdet var ikke tidsbestemt, de indsatte kom ikke på gårdtur - de kom kun ud i det fri hver lørdag eftermiddag, hvor de kunne få lov til at gå i byen.

Selv om ikke alle nåede samme berømmelse som Carlsen, så kan deres historier eller skæbner være lige så fantastiske.

Postkort.af Vindegade med nr. 53, det tidligere Odense Fattighus (Odense Bys Museer)

Menneskeskæbner

Således var der mellem de indsatte på Tvungen engang en mand, der var usædvanlig grim. Derfor gav lægen, der førte tilsyn med anstalten, ham tilnavnet Smukke. Han havde bl.a. nogle usædvanligt lange arme og ben. Nu var mands- og kvindeafdelingen strengt adskilt, men det forhindrede alligevel ikke Smukke i at forelske sig voldsomt i Maren Klumpfod, som var indsat på grund af et lidt for let liv. På den ugentlige udgang vandrede de sammen over dyrskuepladsen, hvor de havde deres faste bås, de kunne ligge i. Under sådan en udgang fik Smukke et apoplektisk anfald, så Maren Klumpfod ikke vidste anden udvej end at tilkalde politiet. Hver aften kravlede Smukke op i vinduet på Tvangens mandsafdeling og hang som en anden abe i sine lange arme, så han kunne

se ned til Maren, der stod ved køkkenvasken nede i kvindeafdelingen på den anden side af gården. Det nederste af vinduerne var nemlig malet, så man ikke kunne se ud. Han vinkede til hende, og hver aften fik hun et fingerkys at sove på. Til sidst blev Smukke syg, og da han blev ført væk på en bære, fik Maren lov til at sige farvel til ham. Han lå der på båren og sagde: "Lad mig tage om dig!" Og så bøjede hun sig over båren, og han slog sine lange arme om hende og holdt fast om hende en sidste gang. Han døde kort efter på et plejehjem i Albanigade. Smukkes rigtige navn var Alfred Valdemar Lundgren Christensen, og Maren Klumpfod hed Maren Larsen.

Der har også siddet mange børn på Odense Tugthus. En dreng sad således i tugthuset i fem år, fordi han havde tigget i et frikvarter. Moderen var enlig og kunne ikke skaffe mad, hvorfor drengen sultede jævnligt.

Oprindelig kunne forældre indsætte deres børn, hvis de var uartige og ikke ville makke ret. En anden dreng fra Revninge blev indsat, fordi han spillede kort, hvilket var syndigt. En pige nægtede at gifte sig med den mand, forældrene havde udset, og de satte hende derfor i tugthuset. Også mange tjenestefolk, der var opsætsige mod deres herskab, har i tidens løb siddet i tugthuset for deres opsætsighed.

Der findes endvidere talrige eksemplarer på undvigelse fra "Tvungen". H. P. Carlsen flygtede således i perioden 1898 til 1904 tre gange fra "Tvungen".

I det følgende en gennemgang af hans liv.

Hans Peter Carlsen blev født den 30 november 1855 på Højbjergvej 155 i Ubberud vest for Odense. Hans far Rasmus Christian Carlsen, var husmand, træskomager og tækkemand, og barndomshjemmet var meget fattigt.

For at supplere indtægten gik faderen på skovarbejde om vinteren, og det fortælles at drengen kom med, og at han der fik brændevin sammen med de andre voksne for at holde varmen - en oplevelse som måske lagde grunden til hans senere ulykke.

Hans Peter kom i lære som maler hos malermester Albrechtsen i Otterup, men mente selv at hans talent rakte længere end til planke-

værker. Efter endt læretid søgte han i oktober 1873 om understøttelse af det Mortensenke Legat. Da han var godt anbefalet af sin mester, tilstodes ham renten af det sidste halvår.

Den 15 juni 1875 ansøger Hans P. Carlsen igen om et legat, han får det halve, der er på 20 kr.

Han kom på Teknisk skole i Odense i 1875, og derfra bar det ham til det eftertragtede Kunstakademi i København i 1876. Om sommeren arbejdede han hos en malermester, der var ekspert i gyldenlæder, men alligevel var det svært at få pengene til at slå til om vinteren, når han gik på akademiet, så han måtte dele tagkammer med en anden studerende på akademiet, og det var maleren L.A. Ring. Senere når Carlsen selv fortalte om dette makkerskab, så blev det til, at de også delte bukser - dvs. når den ene gik ud, måtte den anden blive hjemme. På akademiet gik Carlsen også sammen med malerne Søren Lund, Peter Mønsted og Brendekilde.

I 1879 forlod H. P. Carlsen akademiet uden afgangseksamen. Han var nemlig begyndt at drikke, og en omtumlet tilværelse begyndte

I København havde han fået smag for bohemelivet på de små cafeer. Hans Peter Carlsen tålte ikke det frie og muntre drikkelag, alkoholen tog magten over talentet, og samtidig følte han måske, at den store karriere som maler han var blevet spået, ikke rigtig så ud til at ville lykkes.

Allerede samme år finder man ham tilbage i Ubberud, antagelig sendt retur af myndighederne i København på grund af drikkeri og dagdriveri.

Det var nemlig hjemstedskommunen, der havde forsørgerpligten. I årene fra 1879 til 1892 ryger Carlsen ud og ind af Odense Fattiggård.

Men i 1892 bliver det altså sognerådet i Ubberud for meget. Man beslutter sig til at indsætte

Stadsarkivet Odense

drukkenbolten, dagdriveren og maleren Hans Peter Carlsen i tvangsarbejdsanstalten. Ingen havde vel regnet med, at han skulle blive livsfangen over alle livsfanger. I Tugthusets eller Tvangens historie er han den længst indsatte. Hvordan kunne det gå til, at et menneske blev så længe på Tvangen?

Det skyldtes, at en anbringelse ikke var en tidsudmålt dom, nej, man blev anbragt, til man kunne dokumentere, at man havde fået arbejde uden for Tvangen.

Arbejdet på Tvangen i "Carlsens dage" bestod hovedsagelig i at slå skærver. Det har Carlsen også deltaget i, men nok ikke så forfærdelig meget. Arbejdet var delt i to kategorier: det lettere arbejde f.eks. med at folde og lime papirposer – og så det grovere arbejde, skærveknusningen, der var beregnet til de hårde kriminelle.

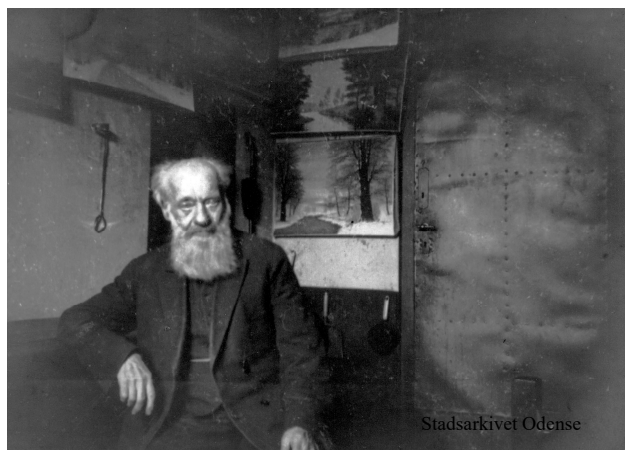
Carlsen blev efter sine springture, dem havde han jævnligt i sine bedste år, anbragt i den hårde afdeling som en slags straf. Lige som med tvang var der også rigeligt med straf.

Blot for at have røget i smug blev han idømt 10 dage med det hårde tvangsarbejde.

Det er dog næppe blevet ret mange skærver, for Carlsen havde kunstnersind - dvs. han afskyede al tvang og rutinearbejde. En af Carlsens foresatte, forstander i mere end 30 år, Clemens Petersen, har engang karakteriseret Carlsen som en nøjsom, sund og yderst sanddru person. Han var kun syg to gange, begge gange var det influenza. Forstanderen kunne også oplyse, at Carlsen hadede, når andre forsøgte at bestemme over ham. Bl.a. derfor ville han ikke modtage besøg af præster.

Men trods de mange flugtforsøg - to gange nåede han helt til Tyskland - og hans store aversion mod tvang og dette at være underlagt andres overhøjhed, så tyder noget på, at han dog trivedes. Det er unægteligt et paradoks, at manden der hadede tvang, måske kunne trives på tvangsarbejdsanstalten. Det gik langt bedre med maleriet end med skærveknusningen. Carlsen fik noget indpakningspapir, som han først behandlede med limfarve og derpå kunne bruge som lærreder eller tegnepapir. Det resulterede i stribevis af kultegninger og malerier - navnlig landskabsbilleder. Naturen var noget som Carlsen tænkte sig til, hvilket motiverne da også bærer præg af.

Det lykkedes ham at få afsat sine tegninger og malerier uden for anstalten. Betalingen var ikke fyrstelig, men nok til at Carlsen kunne drikke sig fuld en gang om ugen. Det forholdt sig nemlig sådan, at en gang om ugen havde de indsatte udgangstur. Derfor vandrede Carlsen en gang om ugen hen til sin stamcafe, hvor han fik serveret sin kaffepunch - med dobbelt væge. De små kaffe-sorter afløste hinanden i et livligt tempo, og lige inden Carlsen gik helt i gulvet, var det så servitricens opgave i stamværtshuset hver uge at bringe Carlsen tilbage til sin celle på Tvangen.

Fra 1892 kan Carlsen følges i det offentlige protokoller for fængselsvæsenet og Korup-Ubberuds egne sogneprotokoller. I de første år sad han ikke permanent i fængsel. På forunderlig vis lykkedes det ham gang på gang at skrabe de 20-30 kr. sammen, som kunne lukke porten op, "dimitteret til selverhverv" kaldes det i protokollerne.

Hver gang kom han tilbage igen uden en klink på lommen,

indsendt af fattigvæsener rundt om-

kring i landet. Opholdet i cellerne på "Tvungen" blev mere og mere permanent, og da vi når lidt op i dette århundrede er det slut med "selverhvervet". H. P. Carlsen må blive på "Tvungen" - men han opgiver aldrig drømmen om at komme ud.

En dag skulle Carlsen opleve eventyret over alle eventyr: berømmelsen!

Den kendte visesanger Saxtorph Mikkelsen var i august 1936 på besøg i Odense og aflagde bl.a. visit hos Carlsen nede på Tvungen. Til Stiftstidende fortalte han:

Når jeg har fattet interesse for Hans Peter Carlsen, som må tilbringe sit liv på Tvungen, fordi hans modstandskraft er for lille, er det fordi han har sendt mig et brev, i hvilket han fremsætter et forslag om, at man skulle arrangere en udstilling af hans billeder. Han håber derved at kunne få midler nok til, som han skriver, "blot et tarveligt ophold i frihed resten af min levetid".

Saxtorph Mikkelsen får nogle af Carlsens billeder, og besluttede sig for at lade hele landet vide, at en i hans øjne meget talentfuld dansk maler, veritabelt sagt rådnede op i et fængsel i Odense. Han tog til Gråsten slot, som kronprins Frederik og især kronprinsesse Ingrid var ved at indrette, og forærede dem tegninger af H. P. Carlsen.

Kronprinsen udtalte sig meget anerkendende om billederne og lovede at skrive et brev til Carlsen, hvilket ville betyde, at der finder et solstrejf vej til den gamle malers mørke celle, et lys fra den verden, som han blev lukket ude fra.

Kronprinsen sendte virkelig et brev til Carlsen, og dette brev var Carlsens stolthed, lige til han døde.

Saxtorph-Mikkelsen sørgede for, at den historie fløj landet rundt via aviserne. Så tog han fat på at hjælpe maleren med at tjene så mange penge, at han kunne blive sat på fri fod og forsørge sig selv.

Rundt omkring i landets koncertsale, hvor han gav sine koncerter, hængte han Carlsens tegninger op, og solgte af dem til publikum i pausen.

I København fik han kunsthändler Wang i Bredgade til at holde udstilling med hans tegninger.

Carlsen var pludselig en berømt figur, og han kunne afsætte en masse billeder og til lidt bedre priser. I løbet af kort tid havde folkesangeren skaffet 3.- 4.000 kroner til H. P. Carlsen.

Men planen lykkedes ikke. En ansøgning om frihed endte i Socialministeriet. Embedsmændene her rettede sig efter politimesterkontoret i Odense, og dets indstilling var, at H. P. Carlsen havde det bedst på "Tvungen". Rasende vendte Saxtorph-Mikkelsen tilbage til den gamle maler, som græd, da han hørte afgørelsen: "Jeg vil have dom over, hvorfor jeg stadigvæk skal være indespærret her og ikke må få min frihed inden min død" sagde han. "Kom jeg ud, kunne jeg selv sælge mine billeder og leve deraf". H. P.

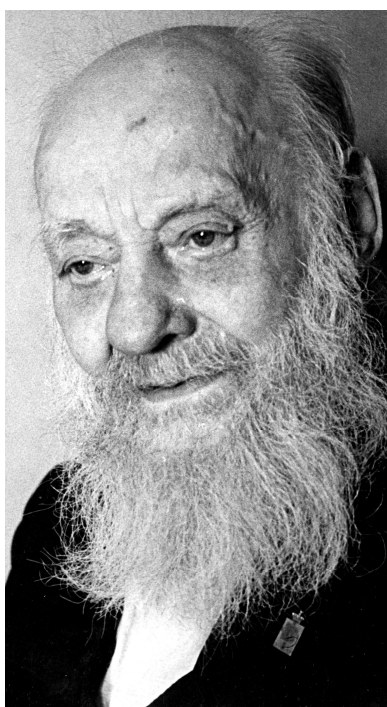
Carlsen var da 82 år.

Maleren sagde, at han levede som en anden Tornerose bag en tjørnehæk, men det hændte da, at der vankede en kaffepunch i ny og næ! Der findes en del billeder af Carlsens værker rundt i de fynske hjem den dag i dag.

H. P. Carlsen måtte altså blive på “Tvangen”. Han kom først ud, da det ældgamle fængsel blev nedlagt. Billedet viser H.P. Carlsen i sin celle i Tvangen, hvor han på sine gamle dage boede – som den eneste indlagte – på et enkelt-værelse. Værelset var fyldt med hans tegninger, og her kom odenseanerne og købte billeder.

I cigarkassen på øverste hylde, over malerens hoved, opbevarede han takkebrevet fra Kronprinsen, som tak for billederne han fik til nyindretningen af Gråsten slot.

Den 28. oktober blev han overført til det kommunale Plejehjem i Albanigade, i folkemunde kaldet “Forsørgelsen”.

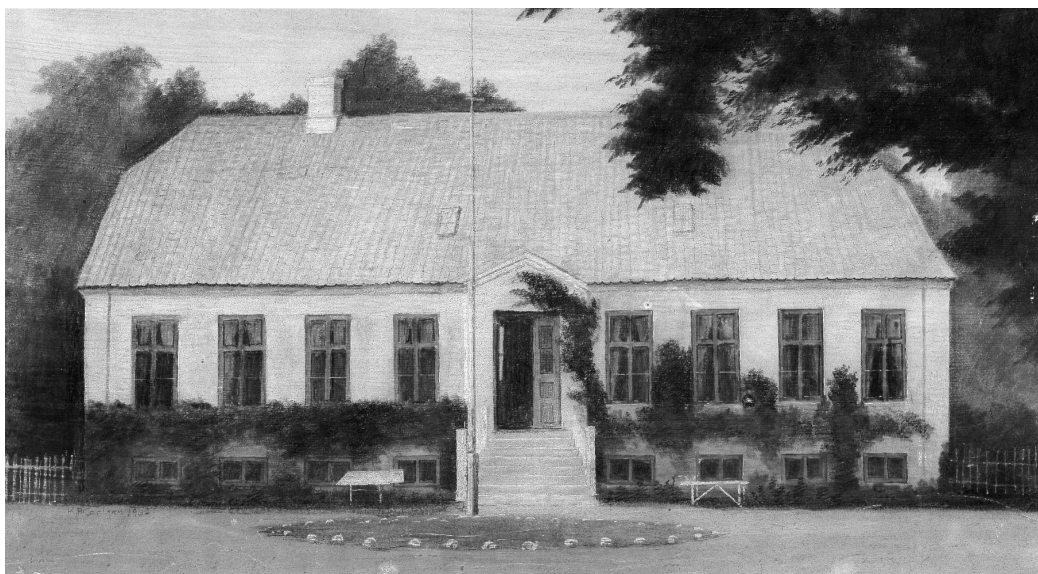

Her døde han af lungebetændelse den 10. juli 1950, 94 år og 8 måneder gammel.

Gravfølget bestod, udover en repræsentant fra Ubberud sogneråd, kun af én privatperson, nemlig den tidligere bestyrerfrue på “Tvangen”, Ellen Jensen, der på denne måde viste sin respekt for den gamle kunstner.

Aase Mathiasen, født Carlsen

(Stadsarkivet Odense)

Korup Præstegård 1936, tegnet af Hans Peter Carlsen (Korup Lokalkiv)

Vi flyttede på landet

Når redaktøren af dette årsskrift har bedt os berette om, hvorfor vi flyttede på landet, og hvordan det var at komme her til Ubberud sogn, så må vi nok erkende, at det ikke var resultatet af en målrettet planlægning.

Ordene ”vi” og ”os” henviser til et dengang (for ca. 42 år siden) ungt ægtepar.

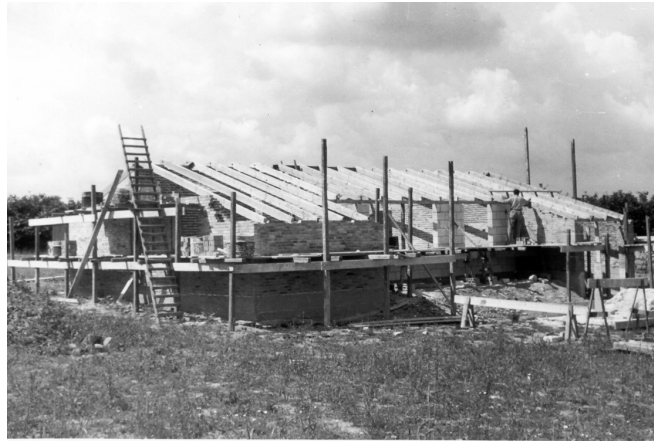
Hun, Birthe, var indfødt odenseaner, født og opvokset i Odense, med et godt job der og hjemmeboende. Han, Peter, sjællænder, der

efter afsluttet uddannelse på Landbohøjskolen, skulle finde et relevant job. Der var mange ansøgere og få jobs, så man kunne ikke stille krav om arbejdssted, men måtte tage, hvad skæbnen tiltænkte én. Dette blev et job i en fynsk landboforening med hovedsæde i Odense, hvor han residerede på et lille lejet værelse.

Skæbnen magede det nu således, at vi begge meldte os til det samme aftenkursus i engelsk, og nu kan man – alt efter om man er romantiker eller realist – give forsynet eller skæbnen æren. Der kom amoriner i luften, og det endte med forlovelse og senere bryllup.

Alt dette medførte naturligvis et boligbehov, som vi meget heldigt fik løst, da vi fandt en lille billig lejlighed med kakkelovn. Lejligheden var i øvrigt ganske udmærket, og den lave pris (60 kr. pr. måned) gav os mulighed for at afvikle en studiegæld og at opspare et mindre beløb, således at vi i løbet af nogle år fik mulighed for at skaffe os en større bolig. Dette fik vi da også behov for, da vores førstefødte meldte sin ankomst.

Derfor begyndte vi at bygge luftkasteller.

Hvordan skulle drømmeboligen være? Og hvor skulle den ligge?

Naturligvis på landet, hvilket Birthe hurtigt blev overbevist om, så vi kørte rundt en masse steder og så os om. Vi ledte selvfølgelig efter en rigtig landlig idyl, kønt og grønt skulle der være, og en meget vigtig ting skulle være i orden – der skulle ligge en skole lige i nærheden.

Vi var ikke interesseret i at komme ud i en færdig planlagt villabebyggelse, men ville allerhelst ud i et landsbymiljø.

Om det skulle være et hus eller en byggegrund var vi endnu ikke helt klar over. Det kom jo selvfølgelig an på, om vi kunne finde et passende hus, og vi så faktisk også på et kønt lille hus, der lå dejligt – men der var ingen skole i nærheden.

Nu var det jo en stor fordel for os, at Peter dagligt kørte rundt på hele Fyn og derfor kendte en masse dejlige steder, og på et tidspunkt fandt han ud af, at *Ubberudgården* skulle sælges.

En aften slog vi så et smut herud forbi, og jeg var enig med ham i, at *her* var bare stedet med skolen og det hele – og så gik vi i gang.

Peter kendte udmærket både gården og omgivelserne og også gårdens ejer Castonier, og én ting mere kendte Peter til, og det var, at "vores grund" lå bekvemt afskåret og helt for sig selv. Det var den kommet til, da der i sin tid blev anlagt en ny vej, som skar marken her over. Grunden lå hen som en lucernemark med et levende hegn langs marken, hvor den gamle vej engang havde gået.

Så kontaktede Peter Castonier for at høre, om ikke vi måtte købe den "lille stump", inden han solgte gården. Han ville såmænd ikke få mindre for gården af den grund, pointerede Peter, og Castonier var ikke uvillig – skulle dog lige tænke sig om – og så skulle det undersøges, om myndighederne kunne give tilladelse til, at vi byggede på det stykke jord.

Dengang var det hele ikke så bureaukratisk. Peter ringede til sog-

nerådsformanden (Enok Rasmussen), som spurgte ham, om vi havde tilknytning til sognet og hvad han ellers arbejdede med. Da han hørte, at Peter var landbrugskonsulent, fandt han det helt naturligt, at vi slog os ned i Ubberud, og vi fik tilsagn om, at vi ville opnå byggetilladelse. Sognerådsformanden gjorde dog opmærksom på, at der hverken var vand eller kloak på grunden, så vi måtte selv sørge for brønd og sivebrønd til afløb. Da jordstykket var tilstrækkelig stort (knap ½ td. land), gav det ingen problemer, så vi kunne nu gå i realitetsforhandlinger med Castonier.

Derfor inviterede vi ham og hans kone ind til os i lejligheden i Odense. Hans kone var rar og imødekommende, og nu kommer det morsomme, for da det trak lidt ud med at bestemme sig, stillede Birthe sig i stuedøren med en rigtig dejlig lagkage og sagde: ”Nu sætter jeg altså ikke lagkagen på bordet, før De har taget en beslutning, Castonier”, og hans kone sagde: ”Jeg synes nu, at den lagkage ser så lækker ud og at de unge mennesker skal ha’ grunden”, hvorefter Castonier udbød: ”Ja, men så får I den for 7.000 kr.”

Nej, hvor blev vi glade. Det var billigt allerede dengang (2.25 kr. pr. m², hvor dagsprisen var 7 kr.) de 7.000 kr. var lige, hvad vi havde sparet op.

Hermed er historien egentlig ikke slut, for tænk engang: Et par dage efter kom Castonier op på kontoret til Peter og tilbød ham 2.000 kr., hvis han ville lade handlen gå tilbage, idet hans sagfører havde bebrejdet ham, at han havde solgt jordstykket for billigt.

Det var mange penge for os, men Peter afslog straks og uden vaklen, og da den daværende ejer var en ordholdende mand, gik de sammen op til sagføreren og fik handlen ordnet til den aftalte pris.

Så var vi grundejere – og hvilken grund!

Vi var efterhånden nået til oktober måned, og Peter fik pløjet grunden.

Så lagde vi planer om, hvordan vores hus skulle indrettes, og Peter tegnede et udkast, som blev bearbejdet til en færdig arbejdstegning af en arkitekt. Der var meget at planlægge og snakke om.

I april måned kontaktede vi en brøndgraver, som kom med sin *pilekvist* og fandt ud af, hvor

brønden skulle graves. Han gik rundt over hele grunden med kvisten strakt frem foran sig, indtil den begyndte at pege nedad – og her blev brønden så gravet.

Det kostede 1.200 kr., men der var nu ikke for meget vand her, så senere måtte vi tilsluttes det daværende vandværk i Ejstrup, men i starten fik vi altså vand fra vores egen brønd.

Vi anlagde allerede dette forår (det var foråret 1960) en lille urtehave i hjørnet af grunden ud mod Kalørvejen.

Resten af haveprojektet måtte vente til huset var bygget, og nu kunne byggeriet så gå i gang. Vi fandt håndværkerne, gik i gang – og dermed var vi bygherrer!

Hele foråret og sommeren igennem kørte vi ud til vores grund og fulgte med i, hvad der skete. I juni holdt vi rejsegilde – og mureren fik sit første afdrag.

Byggeriet gik støt videre, og vi trivedes. Vi satsede på at kunne flytte ind d. 1. oktober, da vi ventede en "lille ny", der skulle komme midt i november. For at presse håndværkerne fremdaterede vi imidlertid denne dato lidt, og det blev færdigt til tiden!

Vi tog et lån på 52.000 kr., og arkitekten og håndværkerne fik resten af deres penge.

Hele flytningen skete pø om pø i et folkevognsrugbrød, som vi havde lånt, og til sidst kom så dagen, hvor vi sagde farvel til vores gamle bolig i Odense og kørte af sted med de sidste møbler.

Det var bare lykken. Vi kom ud til vores ønskehus, og lillesøster var lige på trapperne.

Nu kunne Peter begynde at anlægge haven, som på et stort stykke blev plantet til med frugttræer – og så var vi virkelig kommet på landet at bo!

Nu havde vi ikke alle forretningerne lige henne om hjørnet som i byen – nej, nu kom mange af de handlende kørende lige til døren.

Først og fremmest var der jo Poul mælkeemand, som kom hver dag og satte i vores spand, hvad vi havde bestilt.

Om fredagen kom slagteren, og om lørdagen kom bageren. Desuden kom der en ølmand hver mandag og satte en stor 5 l-flaske med hvidtøl. Den kunne vare en uge! Fiskemanden kom også, men det allerbedste var købmand Bertelsen.

Det var en rigtig landsbykøbmand, som lå overfor kirken. Lige indenfor døren stod et par stole, beregnet til kunderne, for Bertelsen og hans kone havde ikke travlt. Alt mens

de vejede af og ekspederede, fik man sig en hyggelig snak. Fru Bertelsen malede kaffen og vejede af, og Bertelsen måtte nogle gange på loftet, hvor han bl.a. hentede osten. Deroppe havde han for øvrigt også en masse haveredskaber og en del isenkram. Men altså – hos Bertelsen skulle det hele så skrives i bogen, for vi havde nemlig bog” hos købmanden og betalte så hver

den

første. Det var jo vældig praktisk, især da børnene begyndte at kunne gå til købmanden alene, og nu må vi jo lige berette historien om bolsjerne!

Hver måned, når vi betalte, hvad der stod på bogen, fik Peter en stor cigar og pigerne en stor pose blandede bolsjer, og her er det altså, at børnene aldrig kan glemme, hvad der *skete* med de bolsjer!

Sagen var jo den, at vi – af hensyn til deres tænder selvfølgelig – så vidt muligt holdt pigerne væk fra for meget slik, så den pose snuppede Birthe lige så stille, hvorefter hun hjemme hældte det meste af den i *skraldespanden*. Det må en af ungerne så ved et uheld engang ha’ overværet – og det var jo også en gruelig historie!

Endelig skal vi ikke glemme vores landpostbud.

Her var igen en væsentlig forskel, idet vi i byen ikke havde hørt andet til posten end klapren af brevsprækken, men nu hilste vi og talte næsten dagligt med posten. Han kendte jo alle og vidste besked med alt, hvad der skete herude – gav gerne en hjælpende hånd og holdt endda også

lidt øje med vores hus, når vi tog på ferie – jo, han havde tid og tog gerne vores breve og pakker med, hvis vi ikke havde andet ærinde på posthuset.

Vores lille lokale posthus i Blommenslyst må vi da heller ikke glemme. Her residerede postmesteren, som skam også altid havde tid til en hyggelig snak.

Ja, en stor forandring for os var det at komme til Ubberud.

Selvfølgelig var det også for en stor del huset, der gjorde en forskel. At flytte fra en lille lejlighed i byen til et helt nyt og velindrettet hus med have var jo bare helt vidunderligt.

Her fik vi snart en vaskemaskine, hvor vi i byen havde været vant til at sende hvidvasken til *Idun*, klatvaske i hånden og bleeerne – som jo i 50'erne var af stof – ja, dem kogte vi derinde i lejligheden i en stor gryde på gasapparatet i køkkenet.

Og så var der haven! I byen havde vi jo stadig torvedage. Som barn gik Birthe altid med sin mor på torvet, og det var en oplevelse i sig selv. Så snakkede vi med "torvekonerne", som kom ind fra landet med frisk frugt og grønt – og ikke mindst blomster! Dem skulle vi altid ha' en stor buket af og så lige for 5 øre persille – men det er jo en helt anden historie. På torvet gik vi altså sta-

dig jævnlige, da vi boede i byen. Der hentede vi frugt og grønt, men *her* kom vi ud til den vidunderligste store have, hvor vi plantede frugttræer og anlagde den herligste køkkenhave med dejlige ny kartofler og grøntsager og store flotte hindbær, solbær, ribs – og de skønneste jordbær! Aldrig har vi dog syltet og lavet så mange glas marmelade som dengang i de første mange år herude – og børnene kunne lave deres egne små haver med de første radiser – jo, det var det rene paradys.

Ja, hvilken tumleplads for børnene.

Inde i byen havde vi jo ingen have haft. Der gik vi ture, og tit gik turen til "legepladsen" med sandkasser og gynger, så da vi kom herud, var noget af det første, vi fik hentet og læsset af i et hjørne – en grusstak!

Her var intet behov for hverken børnehaver eller legepladser. Børnene fandt snart et par gode veninder i nærheden. De var jævnaldrende og var så godt som altid sammen – fulgtes ad i skole og til sport m.m.

Men
privilegeret var
Birthe jo også, da
hun dengang var
hjemme hos
børnene – men det
var vist heller
ikke
ualmindeligt
dengang i
60'erne!

Beboerne
herude lærte vi
hurtigt at kende –
forskell mellem
Her fik vi hurtigt

netop også den store
land og by.

mange gode venner, mens vi i byen ikke kendte så forfærdelig meget til hinanden. Selvfølgelig havde vi gode venner derinde, men naboerne var vi ikke i så nær kontakt med. Vi hilste på hinanden og snakkede lidt, men mere udviklede det sig ikke til, mens vi herude hurtigt knyttede varme venskaber med folk omkring os. Da skolenævnet blev oprettet, blev Peter valgt ind – og så var der jo gymnastikken i UIF.

Her mødte Birthe op, så hurtigt hun kunne, og på den måde lærte hun snart det halve sogn at kende.

Der var nemlig også sket det, at formanden for UIF (dengang Karl Jensen) en skønne dag kom og spurgte, om Birthe dog ikke kunne tænke sig at lede gymnastik for de små, så på den måde startede det første puslingehold herude – og det greb om sig og udviklede sig de følgende år.

Jo, herude var masser af aktiviteter i gang. På skolen kunne man endvidere gå til husflid, tegning, håndarbejde og meget andet.

På forsamlingshuset var der i nogle år danseskole, og her holdt vi også gymnastikopvisning med børnene de første par år.

Jo – *at komme på landet var bare sagen*, og *Ubberud* blev for os det dejligste eventyr. Det var bare lykken, at vi dengang fik kik på "vores" helt vidunderlige grund og blev så godt modtaget af beboerne herude.

42 år er som sagt gået siden da, og børnene er for længst flyttet hjemmefra. Vi bor stadig i sognet, men da vi kunne forudse, at huset og den store have snart ville blive for arbejdskrævende, er vi nu flyttet til en dejlig lille ny og mere overkommelig seniorbolig i Birkebo.

En taksationsforretning 1907

Ejeren af Korupgaard ønskede i 1907 ejendommen vurderet med henblik på at skaffe mere kapital. En halv snes år senere blev gården solgt til proprietær Ploughheld, hvis familie stadig ejer den. Dette er et uddrag af det originale dokument, delvis tilpasset nutidssprog.

År 1907 d. 28. februar indfandt undertegnede taksationsmænd sig på ejendommen matr. nr. 13k m.fl. Korup by, Trøstrup Korup sogn, Odense herred, Odense amt, hvilken ejendom tilhører Baron Kai Lerche, for efter ejerens Baron Kai Lerche begæring af 24. februar 1907 at taksere bemeldte ejendom til pantsætning hos Kreditforeningen af grundejere i de Danske Østifter. Ejeren Baron Lerche var nærværende og fremlagde til efterretning ved taksationen følgende dokumenter:

Gammel Korup med Korupgaard nederst til højre (Korup Lokalarkiv)

1. Adkomst: skøde af 29. august 1902, ifølge hvilken ejendommen er erhvervet af den nuværende ejer for en sum for 100.000 kr.
2. Pantebogsattest fremlagdes ikke
3. Brandpolice for bygninger
4. Brandpolice for besætning, inventar og produktbeholdning, ikke fremlagt
5. Skatteattest og hartkornsattest fra amtsstuen
6. Attest fra sognerådets formand om skatter til kommunen
7. Attest om ejendommens vurdering til ejendomsskyld, på skatteattesten
8. 2 kort over ejendommens tilliggende
9. Arealattest fra landinspektør Mackeprang

I henhold til disse dokumenter, de af ejeren under selve forretningen meddelte oplysninger og den af os ved alle genstande foretagende undersøgelser beskriver og takserer vi ejendommen som følger:

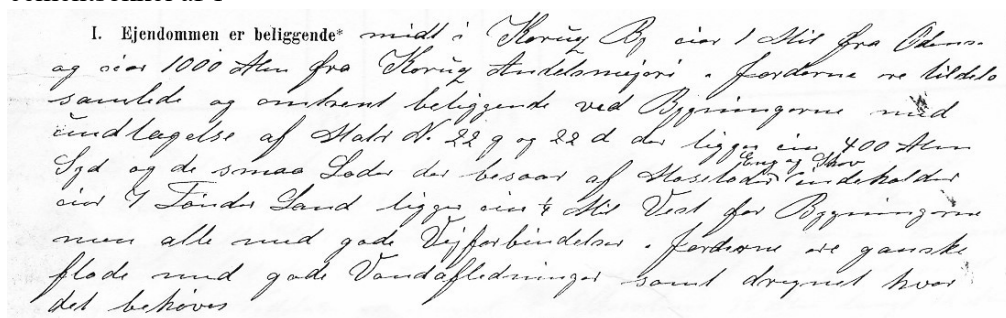
1. Ejendommen er beliggende midt i Korup by nær 1 mil fra Odense og nær 1000 alen fra Korup Andelsmejeri. Jorderne er til dels samlede og omtrent beliggende ved bygningerne, med undtagelse af matr.nr. 22g og 22d, der ligger ca. 400 alen mod syd og de små lodder, der består af moselodder, eng og skov, indeholder nær 7 tdr. land og ligger ca. en kvart mil vest for bygningerne, men alle med gode vejforbindelser. Jorderne er ganske flade med gode vandaflødninger samt dræning, hvor det behøves.

Gårdens sædprodukter afsættes hovedsageligt til Odense, og transporten udføres ved egne kræfter.

2. Efter den fremlagte arealattest indeholder jorderne 188 tdr. land deraf er 168 tdr. land ager, 11 tdr. land eng, 3 tdr. land skov, 3 tdr. land tørvemose, 1 tdr. land have, ca. 1 tdr. land gårdsplads og bygninger samt knapt 2 tdr. land veje og vandløb. De på arealattesten opførte veje er dels kommunevej og markvej.

De til gården hørende bygninger er:

- a) stuehuset er beliggende syd - nord og er opført af egebindingsværk med murstens-vægge i røde sten og med afsatte stolper udvendigt fuget i kalk på en cementsokkel af 1

1. Ejendommen er beliggende* midt i Korup By cir 1 Mil fra Odense og cir 1000 Alen fra Korup Andelsmejeri. Jorderne er til dels samlede og omtrent beliggende ved Bygningerne med undtagelse af Matr. Nr. 22 g og 22 d der ligger cir 400 Alen Syd og de små Lodder der består af Moselodder indeholder cir 7 Tdr. Land og ligger cir 1/4 Mil Vest for Bygningerne men alle med gode Vejforbindelser. Jorderne er ganske flade med gode Vandaflødninger samt dræning hvor det behøves

Udsnit af det originale dokument

meters højde, belagt med tegl, forsynet med tagrender, nedløbsrør samt to skorstene. Det er 34 alen langt, 12 alen dybt, 4 alen højt mellem gulv og gipslofter og indrettet til beboelse i den nordlige gavl. Desuden kontor, 4 stuer samt havestue med dør til haven, der fører ud til en veranda. Huset er gipset overalt og med brædegulv, malede døre og vinduer, dekorerede lofter, oliemalede og tapetserede vægge. Fra gangen er trappe med gelænder til loftet, hvor der er opført 2 gavlværelser af brædder og

kalkpuds samt malede og tapetserede. Højden er 3 alen og 12 tommer mellem gulv og gipsloft som benyttes til gæstekammer

b) En vinkelbygning, som er tilbygget stuehuset og som på brandpolice er opført under litra m er opført af grundmur i 1 stens tykkelse med hulmur i røde sten, udvendigt fuget i kalk på en cementsokkel af 1 alens højde belagt med skifer og forsynet med tagrender, nedløbsrør samt 1 skorsten. 14 alen lang, 12 alen dyb, 4 alen høj mellem gulv og gipsloft og har fælles indgang med forstuen i stuehuset. Stuehuset er indrettet med 2 stuer og halvdelen af spisestuen i stuehuset og gipset overalt og med bræddegulv, malede døre og vinduer og tapetserede vægge.

c) En længe mod syd, litra b, som er tilbygget og opført af egebindingsværk med murstensvægge på en god kampestensgrund af en halv alens højde, stråtakket og 59 alen lang, 12 alen dyb, og 4 alen høj mellem gulv og loft, forsynet med 2 skorstene og indrettet til køkken med komfur og spisekammer. En gang med dør til gårdens folkestue, 3 karlekamre, portindkørsel og kornmagasin. Hele længen er med bræddeloft og bræddegulv, undtagen portindkørslen, gangen og karlekammeret, som er med murstengulv. Længen er opført på brandpolice under litra l.

d) En længe mod øst, som på brandpolice er opført under litra i, er opført af egebindingsværk med murstensvægge på en cementsokkel af 1 alens højde. Længens er 97 alen lang, 18 alen dyb og 5 alen høj mellem gulv og bjælker, stråtakket og indrettet til kornhus med køregang gennem hele længen og forsynet med en port i hver ende. Køregangen er med cementgulv.

e) En længe mod nord, som på brandpolice er opført under litra e, er opført af egebindingsværk med murstensvægge og med en cementsokkel af 1 alens højde. Længen er stråtakket og 45 alen lang, 15 alen dyb og 4 alen høj mellem grund og bjælker, og indrettet til kostald til 50 køer og 12 ungkvæg med fodergang og kalvehuse. Hele længen er med bræddeløfter, stalden er brolagt og fodergangen med cementgulv.

f) En længe, som er beliggende vest for litra e, og som på brandpolice er opført under litra d, er opført af egebindingsværk med murstensvægge på en cementsokkel af 1

alens højde forsynet med en skorsten og er stråtakket, 23 alen lang, 12 alen dyb og 4 alen høj mellem gulv og loft og indrettet til bryggers og vaskehus med indmuret kedel og indmuret dampkedel, kælder, smørkammer samt herskabshestestald. Hele længen er med bræddeløfter og stalden gipset og brolagt, det øvrige med cementgulv. Disse længer er

for størstedelen sammenbyggede med undtagelse af litra f, der i forening indhegner gården, som dels er brolagt og dels gruset.

g) En længe mod nord, som er tilbygget litra i, er opført på brandpolicen under litra f, er opført af egebindingsværk med murstensvægge på en cementsokkel af 1 alens højde stråtækket, 34 alen lang, 15 alen dyb, og 4 alen høj mellem gulv og loft og indrettet til hestestald til 12 heste med fodergang og foderlo, følboks og karlekammer. Hele længen er med bræddeloft, staldene brolagt og det øvrige med cementgulv.

h) En længe beliggende nær 10 alen nord for litra e, og som på brandpolicen er opført under litra g, er opført af egebindingsværk med murstensvægge på en cementsokkel af 1 alens højde og stråtækket. Længen er 421 alen lang, 10½ alen dyb og indrettet til svinestald, inddelt i 12 rum med fodergang. Kostald til 14 ungkvæg samt 4 rum til grisesøer. Hele længen er med bræddeloft og staldene brolagt, fodergangene med cementgulv.

i) Øst for litra h er opført en længe af egebindingsværk på en cementsokkel af ½ alens højde og som på brandpolicen er opført under litra n og belagt med tagpap og er 21 alen lang, 13½ alen dyb, 3½ alen højt og indrettet til vognport.

k) Bag tærskeladen mod øst er opført en hjelm af egebindingsværk beklædt med strå og belagt med tagpap opført på en cementsokkel af en halv alens højde og som på brandpolicen er opført under litra r og indrettet til kornhus. 31 alen lang, 18 alen dyb og 6 alen høj

l) Syd for litra c er opført en længe af egebindingsværk med murstensvægge på en cementsokkel af ½ alens højde som på brandpolicen er opført under litra c er stråtækket og 38 alen lang, 8 alen dyb, 3½ alen høj mellem gulv og loft indrettet til tørv og brændehus, fårehus og hønsehus

m) En tilbygning til litra d mod vest og som på brandpolicen er opført under litra k opført af egebindingsværk med murstensvægge på en cementsokkel af ½ alens højde stråtækket, 18 alen lang, 12½ alen dyb, 4 alen højt mellem gulv og loft indrettet til vognport og 3 følbokse. Hele længen er med bræddeløfter samt brolagt.

n) En halvtagsbygning er opført af egebindingsværk med murstensvægge stråtækket 10 alen lang, 5 alen dyb, 3 alen høj indrettet til latrin.

o) En halvtagsbygning som er opført af grundmur i ½ stens tykkelse, røde sten udvendig, fuget i kalk belagt med skifer, 4 alen lang, 3 alen dyb, 3 alen høj og indrettet til latrin.

p) Et lejehus som er beliggende på matr.nr. 45 er opført af egebindingsværk med murstensvægge på en god kampestensgrund stråtækket og 30 alen langt, 10 alen dybt, 3½ alen højt og indrettet til beboelse med gangdør og forstue

mod vejen og inddelt i to lejligheder hver på 2 stuer, køkken med komfur og spisekammer og med fælles vaskehus med indmuret gryde med hver et brændselsrum. Hele huset er med bræddeloft og bræddegulv undtagen køkkenerne og vaskehuset som er med murstensgulv. Der er malede lofter døre og vinduer, kalkfarvede og tapetserede vægge og forsynet med to skorstene.

q) Et leje hus som er beliggende på matr.nr. 36 er opført af egebindingsværk med mur-stensvægge på en god kampestensgrund, stråtakket og forsynet med en skorsten. 20 alen langt, 10 dybt, 3½ alen højt mellem gulv og lofter og indrettet til beboelse med gangdør og forstue samt to stuer, køkken med komfur, spisekammer, vaskehus og brænde hus. Hele huset er med bræddeloft og bræddegulv, undtagen forstue, køkken, vaskehus og brænde huset som er af murstensgulv. Malede lofter, døre og vinduer, kalkfarvede vægge.

r) Et leje hus som ingen brandpolice er forelagt er opført af egebindingsværk med grund-muret gavl mod nord og med murstensvægge på en god kampestensgrund, stråtakket og forsynet med en skorsten, 16½ alen langt, 10½ alen dybt, 3½ alen højt mellem gulv og loft og indrettet til beboelse med gangdør og forstue samt 3 stuer, køkken med komfur, spisekammer, vaskehus med indmuret gryde og brænde hus. Hele huset er med bræddeloft og bræddegulv undtagen forstue, køkken og vaskehus som er murstensgulv og i

Lejehus under Korupgård (Korup Lokalarkiv)

brænde huset lergulv. Malede lofter, døre og vinduer, kalkfarvede og tapetserede vægge.

Samtlige disse bygninger er efter den fremlagte Assurancepolice forsikrede i landbygningernes almindelige brandforsikring for 52.616,- kr. Et leje hus på matr.nr. 45

900,- kr. Et lejehus på matr.nr. 36

2.040,- kr.

I alt

55.556,- kr.

Vedligeholdelsen kan betegnes som god, og vi skønner, at den er passende til gårdens driftsmåde og areal.

Den landbruget vedkommende besætning består af:

12 heste til værdi (3 følhopper)	10.000,- kr.
2 tyre --	600,- kr.
50 køer --	15.000,- kr.
15 kvier --	2.500,- kr.
15 ungvæg --	2.000,- kr.
15 kalve --	800,- kr.
5 får --	200,- kr.
8 søer --	800,- kr.
20 slagtesvin --	1.000,- kr.
<u>15 ungsvin og pattegrise</u>	<u>400,- kr.</u>
	33.300,-

I Besætningen er af meget god beskaffenhed, i god foderstand og anses for passende til ejendommens driftsmåde og areal.

Gårdens inventar består af:

9 arbejdsvogne med tilbehør til værdi	1.800,-
kr. 9 plove, 13 harver, 2 tromler	1.000,-
kr. 1 tærskemaskine til hestegang	800,-
kr. 1 hakkelsesmaskine og 1 rensemaskine til hestegang	500,-
kr. Køkken-, bryggers- og mejeriinventar	400,-
kr.	
Folkesenge	400,- kr. Avls- og
haveredskaber	300,-
kr. 1 kværn, 1 valse, 1 kagebrækker	200,-
kr. 1 høstmaskine, 1 slåmaskine, 1 hesterive	750,-
kr. <u>1 breddsåmaskine, 1 radrenser</u>	<u>600,-</u>
<u>kr.</u>	
I alt	<u>6.750,- kr.</u>

Inventaret er godt vedligeholdt og anses for at være passende til ejendommens størrelse og areal.

Om jordernes grundbeskaffenhed, kulturtilstand, driftsmåde og udbytte samt gårdens vandforsyning bemærkes:

Jorderne består af ca. 50 tdr. land lermuldsjord med lerunderlag med 16-22 tommer muld, ca. 110 tdr. land meget god muldjord med lerunderlag med 12-16 tommer muld, ca. 10 tdr. land lettere muldjord med grusunderlag med 7 tommer muld, ca. 11 tdr. land god eng, ca 3 tdr. land skov, som består af grantræer og underskov, ca. 3 tdr. land tørvemose med tørveskær med god tørv. Jorderne er i meget god kultur og gødningskraft, vand findes i marken til kreaturerne samt i gården i to murede brønde begge forsynet med pumper med godt og rigeligt vand.

Sædskiftet er:

N.1 Halvbrak med vintersæd. N.2 Roer. N.3 Byg. N.4 Blandkorn. N.5 Roer og staldfodring. N.6 Havre. N.7+8 Græs.

Det besåede areal og fold ansættes i gennemsnit til:

10 tdr. land hvede	å 18 fold	180 tdr.
11 tdr. land rug	å 14 fold	154 tdr.
21 tdr. byg	å 16 fold	336 tdr.
21 tdr. havre	å 18 fold	378 tdr.
21 tdr. blandsæd	å 18 fold	378 tdr.
30 tdr. roer	å 300 fold	9000 tdr.

3. Beregning af indtægtsoverskuddet:

a) korn mv.

10 tdr. land hvede	å 18 fold	180 tdr.
- 60 tdr. til udsæd og fodring		
- 20 tdr. til husholdning		

Overskuddet bliver 100 tdr. hvede á 11,26 kr. = 1.126,- kr.

11 tdr. land rug	å 14 fold	154 tdr.
- 140 tdr. til udsæd og fodring		
- 14 tdr. til husholdning		
Overskuddet bliver 0,- kr.		
21 tdr. byg	å 16 fold	336 tdr.
- 320 tdr. til udsæd og fodring		
- 16 tdr. til husholdning		
Overskuddet bliver 0,- kr.		
21 tdr. havre	å 18 fold	378 tdr.
- 378 tdr. til udsæd og fodring		
Overskuddet bliver 0,- kr.		
21 tdr. blandsæd	å 18 fold	378 tdr.
- 378 tdr. til kreaturerne		
Overskuddet bliver 0,- kr.		
30 tdr. roer	å 300 fold	10500 tdr.
- 10500 tdr. til kreaturerne		
Overskuddet bliver 0,- kr.		

b) kvægbesætning:

50 køer á 210 kr. pr ko iberegnet til husholdningens forbrug	10.500,- kr.
12 udsætterkøer sælges årligt	2.100,- kr.
8 stk. ungkvæg --	800,- kr.
8 kalve --	400,- kr.
72 svin --	3.600,- kr.

Gårdens årlige indtægt i alt 18.526,- kr.

Årlige udgifter:

Kgl. skatter, brandpenge, amtsfondsbidrag	234,24 kr.
Kongetiende	<u>78,30 kr.</u> 312,54 kr.
Ejendomsskyld til staten	98,00 kr.
Skatter til sognekommunen	248,16 kr.
Præstetiende	80,60 kr.
Kirketiende	80,60 kr.
Brandpræmie af besætning, inventar og produktbeholdning	54,22 kr.
Renten af besætningens og inventarets værdi, foran anslået til 40.050,- kr., og den kontante driftskapital anslået til 19.050,- kr.	
udgør med de foreskrevne 6%	2.520,00 kr.

Driftsudgifter:

Bygningernes årlige vedligeholdelse	150,00 kr.
Vedligeholdelse af inventar	300,00 kr.
Anskaffelse af kløver og græsfrø	100,00 kr.
Løn til 4 karle	1.200,00 kr.

Løn til en røgter	400,00 kr.
Løn til 2 piger	300,00 kr.
Kolonialvarer, brændevin mv.	300,00 kr.
Kraftfoder til besætningen	2.200,00 kr.
Kunstig eller naturlig gødning	400,00 kr.
<u>Akkordarbejde og høstarbejde</u>	<u>1.000,00 kr.</u>
Driftsudgifter i alt	<u>6.350,00 kr.</u>

Heraf statutmæssigt beregnet á 6.350,- kr. 396,88 kr.

Gårdens årlige udgifter i alt 10.141,00 kr.

Gårdens årlige resultat:

Indtægter 18.526,- kr. Udgifter

10.141,- kr. Resultat 8.385,- kr.

Men når vi nu skal anslå denne ejendoms salgsværdi efter de gangbare priser i handel og i vandel og uden at tage hensyn til de på samme hvilende nedennævnte afgifter, antager vi efter nøje overvejelse af alle herhen hørende omstændigheder, at den passende kan ansættes til den sum 200.000,- kr. Særlige omstændigheder, der forøger eller forringer værdien:

Forskellen mellem værdiansættelsen og købesummen hidrører fra at den nuværende ejer har købt ejendommen i meget dårlig forfatning næsten uden besætning, jorderne i meget dårlig kultur. Stuehuset var meget forfaldent og ikke dannet til rigtig beboelse, samt taget var næsten overalt ødelagt.

Vi bemærker udtrykkeligt, at årstiden eller vejrliget ikke har været til hinder for jordens omhyggelige bedømmelse. Denne forretning som vi har udført og beskrevet af et tidsrum af 4 dage, bekræfter vi i henhold til den af os som foreningens taksationsmænd afgivne skriftlige forsikring.

De os derfor tilkomne diæter for 4 dage	48,-	kr.
Befordringsgodtgørelse 9 mil	18,-	kr.
Kretschmar har rejst 6½ mil		
<u>Ole P. Nielsen har rejst 2½ mil</u>		
I alt		
	<u>66,-</u>	<u>kr.</u>

Dilettant i Ubberud i årene 1945 – 1959

Af Kirsten Kramhøft

Der blev spillet dilettant i Ubberud forsamlingshus i forskellig foreningsregi. Foreningerne, der arrangerede var Ubberud Idrætsforeningen og Husmandsforeningen. Aktionærerne i forsamlingshuset stod også for forestillinger. De første stykker der blev spillet på foranledning af Ubberud idrætsforening, blev instrueret af de medvirkende selv, men året efter flyttede Helmer Klüver til Ubberud og var siden instruktør så godt som hvert år med enkelte undtagelser, indtil dilettanten stoppede i Ubberud.

Anna og Helmer Klüver

Klüver var en respekteret og vellidt instruktør. Der var faste regler for, hvornår folk skulle kunne deres rolle, og så blev øvehæftet lagt til side og var forbudt at tage med på scenen. Rollehæfterne var tilladt bag scenen, hvor man stod klar til at modtage sit stikord. Prøverne blev holdt hos de medvirkende skiftevis. Man cyklede

rundt, og der var selvfølgelig kaffe og hjemmebag. Hos Anna "Brøndgraver" blev der altid serveret æblekage, hvilket man glædede sig meget til.

Når alle læseprøver var overstået, skulle aktørerne på scenen i forsamlingshuset. Men der var koldt i forsamlingshuset, som var opvarmet af kakkelovne. Der blev ikke fyret, når der blev øvet; der skulle spares, så det foregik mest med overtøj på.

Erling og Willy Klüver stod for at male bagtæppe, samt lave kulisser til årets forestilling. Fortæppet var noget helt specielt, Erik "Maler" havde malet dette store tæppe på hessian. På bagsiden var klæbet brunt indpakningspapir for at holde på maling og facon. Det blev så sat på en lang rund stang, og det kunne herefter rulles ned med et snoretræk. Motivet der blev malet, var en tro kopi af fortæppet på Det kongelige teater og var meget flot malet.

Anna Klüver var som regel i kassen som sufflør, men også andre havde jobbet, da Anna også tit var medvirkende på scenen.

Kostumer sørgede folk selv for, nogle havde man selv, andre lånte man hos naboer og venner, f.eks. da Minna Madsen lånte en "orte" bluse (en bluse uden nederdel til) hos Marie "Murers" (Marie Ebbes) Hun boede sammen med sin bror i det sidste hus på den vej, der nu hedder Birkelunden.

Stykkerne blev opført 2 på hinanden følgende lørdage, men første lørdag var der generalprøve om eftermiddagen, hvor der var gratis adgang. Så spiste aktørerne deres medbragte mad, med øl og snaps - med måde!, og så var de klar til premieren om aftenen, der var altid bal bagefter. Der var stuvende fuldt til disse forestillinger, og mange gange var salen ikke stor nok, men folk hang ud af vinduerne inde fra verandaen.

Der var tradition for, at orkesteret, der skulle spille til dansen bagefter, altid spillede inden forestillingen, mens folk kom på plads, så spillede de i pauserne i stykket og derefter til dansen. Musikken bestod mest af klaver, violin og trommer, nogle gange var der også trompet. Der blev spillet den tids populære Wivex-musik, (salonmusik) som også hørtes i radioen.

Publikum sad på bænke, som stod i rækker ned gennem salen. Efter forestillingen sørgede Leon Bernth for at bænkerne blev smidt i kælderen under scenegulvet. Nogle af dem blev sat ud til væggene, så de dansende kunne benytte dem. Så kaldte Leon Bernt på 4 stærke mænd, som så smed klaveret op på scenen (ikke så sært det altid lød aldeles ustemt). Derefter strøede Leon stearinpulver på gulvet, og så var der klar til dansen. Andre fortrak til verandaen, hvor de kunne og få sig en kop kaffe, øl eller sodavand, og sidde og snakke lidt væk fra musikken.

Selvfølgelig var der også på den tid nogle, der gik lidt for hårdt til øllerne, og der opstod nogle gange slagsmål, men slagsbrødrene blev som regel sendt ud at køle af. Det kunne også ske, at én blev sat i karantæne en given tid. Men som regel alt

stille og roligt for sig, og

De medvirkende fra venstre: Minna Madsen, Dagmar, Erling Klüver, Ebba, Børge, Frede,

Dagmar, Erling Klüver, Ebba, Børge, Frede, Helmer Klüver, Anna

Hansen, Aage Madsen. Instruktør: Helmer Klüver. Sufflør: Grethe (Tanggaard)

folk morede sig

Fra venstre Minna Madsen,

Klüver, Alfred

til ved kl. 1-ti-

den, hvor der blev lukket og slukket. Dog var der tit en halv times overdans.

Musikken til ballet blev tit leveret af Brdr. Klints orkester, Jørgen og Poul Klint, som også var aktive amatørskuespillere, og mange gange var med på scenen. Jørgen Klint kom senere på konservatoriet, blev uddannet kgl. Operasanger og blev antaget på Det kgl. Teater, hvor han var til sin død.

Erling og Willy Klüver havde også et orkester, de stillede op med. Erling var også i hele perioden meget aktiv skuespiller, og Willy var aktiv med sin harmonika, når der skulle spilles til sangene. Og så var der også, "Kaj Jensens Sømandsorkester" og en urmager fra Odense: "Erik Andersens Orkester" samt senere "Millers orkester".

Det var lystspil, der blev spillet; mange af dem er gået i glemmebogen, men nogle titler er: "Livet på Heinsgård" af Jeppe Aakjær, "Værdier" af Nis Gertsen For aktionærerne blev "Den lille model" af Alfred Aatoft opført i 1948. For Ubberud Idrætsforening blev "Onkel Jens" også opført 1948, med et andet hold skuespillere.

Thorkild, Ebba, Frede, Ellen Adda, Poul West, Ida, Aage, ?, Harald Klüver, Elise, Erik, Jørgen
Instruktør: Helmer Klüver, Sufflør: Anna Klüver

For aktionærerne i forsamlingshuset "Den mandlige husassistent" i 1951, "Min kone

spøger" (Noel Coward),
"Valde ta'r affære"
(ukendt forfatter), "Far skal giftes"
For Ubberud drætsforening
"Fra Kap til Kronborg" i
1952, et syngespil, hvor sangene var skrevet af

Hans

Hartvig

Fra venstre: Erling K, ?, Henry Højland, ?, Helmer Klüver, ?, Ebba, ?, Erling Jacobsen, Anna "brøndgraver", ?, Svend Hansen, Alfred, "Nutte" Kate Hansen, Thorvald Jespersen, ?, ?, Anna Klüver, Willy Klüver.

Seedorff Pedersen. Det var et stykke lidt i stil med "Styrmand Carlsens Flamme". Thorvald Jespersen spillede styrmand.

Et enkelt alvorligt stykke blev det til, nemlig "Nanna" skrevet af Aksel Jacobsen, som der blev spillet et uddrag af på Husmandsskolen, hvor flere amatørscener var blevet sat stævne, og hvor kritikere fra Fyns Stiftstidende så gav deres mening til kende, "Nanna" blev meget rost, men publikum i Ubberud var ikke så begejstret. De var forvænt med sjove stykker, og nu var der pludselig et alvorligt stykke, hvor det ender

med at den kvindelige hovedrolle, spillet af Minna Madsen, dræber sin kæreste til sidst, det var et meget dramatisk skuespil.

"Værdier" blev spillet af scenen 2 gange. Den ene gang spillede brøndgraverens kone Anna den kvindelige hovedrolle.

Den anden gang i 1957 blev den kvindelige hovedrolle spillet af Minna Madsen, Brændedam.

Den mandlige hovedrolle blev begge gange spillet af Henry Højland.

Det var så uheldigt i denne forestilling, at Minna fik iskias og døjede med nogle forfærdelige smerter. Hun ville derfor gerne slippe for at spille, og foreslog de spurgte Anna "Brøndgraver" om hun ikke ville overtage hendes rolle, da hun jo havde spillet den før. Stykket var blevet bestilt spillet af Ubberud forsamlingshus, og Anders Skytte, som var med i bestyrelsen i Huset på det tidspunkt, sagde, Nej, det skulle være Minna der spillede den rolle, hvilket hun så indvilligede i.

Så det foregik med mange smertestillende piller. Efter forestillingen blev Minna kørt hjem af Skytte, fordi hun havde det så dårligt.

Når stykkerne var overstået, blev der holdt afslutning. Klüver havde et fransk ord for disse fester "Beneficefest". Afslutningen blev som regel holdt hos de, der havde mest plads, eller kunne rydde en stue som f.eks. hos Birthe og Henry Højland, hvor der så blev sat borde og bænke op. På daværende tidspunkt boede de til leje i Kruse's hus, (Kruse boede i den ene side)

Der blev også holdt afslutning på kornmagasinet i Hovhaven, og hvis forsamlingshuset havde stået for stykket, så blev festen holdt i verandaen. Også hos Erik "Maler" blev der holdt en af disse Beneficefester.

I 1955 bestemtes det, at der skulle laves revy. Det var det vi i dag kalder en

"lagkagerevy" med sketches og sang.

Alle bidrog med tekster, som de havde fundet rundt omkring.

Eksempler på numre er: Minna Madsen sang "Forår, lykke og kærlighed"

(opført første gang i "Den gamle variete" i Svendborg 1890). Jørgen

(Rasmus Jørgens søn) sang: "Løft din hat og sving din stok"

Alfred, Aage Madsen og Erling Klüver havde en sketch, hvor Alfred stammede, Aage var døv og Erling snøvlede. Det kom der en del

morsomme forviklinger

ud af. En enkelt replik er husket: "Hvad siger du, d-d-d-dit d-d-d-døve spektakel?" sagt af Alfred til Aage.

Jørgen Klint sang:

Koen Maren

Mel.: Stakkels Hanne

Første præmieko i stalden,
først med mælken og med kalven.
Altid lystig og fornøjet,
når melassen hun fordøjed.
Glad ved livet, glad ved føden,
største fedtprocent i fløden.
Nummer eet af hele skaren,
sådan var hun den skønne Maren.

Hendes gang var ej letsindig
hun var ikke spor gesvinstig,
ak, men alle kan vi fejle,
der en dag var spildt lidt ajle,
og et fejltrin det begik hun,
kloven ned i pytten fik hun,
sådan gik det, sådan går'et,
Maren dratted og brækked låret.

Ak, det var en skidt manøvre
der blev sorg i Smørumøvre.
Skulle Maren virk'lig slagtes
over hjertet ej det bragtes.
Da hun ikke kunne traske
på de tre ben, der var raske
blev hun kørt i søndagsgiggen
ind på veterinærklinikken.

Stakkels hoved, dybt bedrøvet
blev hun tåregasbedøvet,
da hun atter åbned øjet
var hun strålende fornøjet,
thi det ben der var læsion i
byttet var med et mahogni,
som var taget fra professor
Mørkebergs divanesser.

Der blev fryd i Smørumøvre
der blev udlagt røde løv're.
Da sit indtog Maren fejred,
hun med spørgsmål blev belejret
derom alle sig forened'
at de syntes godt om benet.
Tyren fandt at det var nyd'ligt,
Dette brølte den ganske tydeligt.

Nu er Maren byens største
attraktion med møbelbørste.
Benet blankes og desuden,
bli'r det tørret med støvekluden.
Maren malkes og får kalve
og et træben har de alle.
Deres horn de ligner farens
jamen benet, se det er Marens.

En anden sang lød nogenlunde sådan:
Mel.: Hjalmar og Hulda

Mit navn er Christine her har i mig
goddaw Je' kommer fra Ubberud av
???????

*(Poul Klint kan huske disse linier, som "Je' kommer fra Elmelund av",
hvor Jørgen Klint sang den med tørklæde om hovedet).*

En dag ned i stalden jeg malkede løs Kom
husbond og sag'e hør min tøs
I Amer'ka der har de et nyt apparat
Det malker da nog't så probat Så
vendte den brogede ko sig i tøjret
Og brøl't så jeg næsten fik tåre i øjet
Jeg gi'r ik' en dråbe af patterne mer
Hvis ik' jeg bli'r malket på den gammeldavs manér

Og Kresten blev ved med en hel masse slu'r
Om hvad i Amerika de bru'r
Ja lige fra sildesalat til musik
Så laver de det på fabrik.
Nej Kresten, nu ka' je't la' vær me' å' grine For de
laver vel et' deres små på maskine For så vil jeg
blæs på hvad i Amer'ka der sker, For jeg vil ha'
børn på den gammeldavs manér.

(Der har givetvis været flere vers).

Jørgen Klint og Erling Klüver sang Politivisen,
hvor noget af første vers lyder sådan: *(fremført i
studenterrevyen i København i slutningen af 50')*
Vi er gadens sammenbidte tavse øvrighed Vogtere
af orden og ældres sjælefred
Vi bevogter garden på dens vandring gennem byen
Og noterer glemte lygter som et lyn
Vi ta'r det hele ganske som det kommer Og venter
bare på at noget sker
Så er vi der med piber og med trommer Og rydder
det urolige kvarter

De medvirkende fra venstre mod højre. Bagerste række: Erik – Ebba – Willy Klüver – Aage Madsen – Minna Madsen – Poul Klint – Jørgen Klint – Erling Klüver – Helmer Klüver – Thorvald Jespersen – Anna Klüver – Alfred (kaldet lille Alfred)
I midten: Jørgen ("Rasmus Jøms Jørgen") Forrest fra venstre: Gyda – Katrine – Lily - Ingrid (Alfreds datter) - Marie - Vicka Arnely.
Pigernes kostumer på dette billede, var syet i crepepapir i forskellige farver.

Poul Klint akkompagnerede til sangene i forestillingen. Det var den eneste revy, der blev spillet i Ubberud.

Klüver arrangerede også underholdning på Ubberud alderdomshjem flere gange. "Far skal giftes" blev som omtalt opført i forsamlingshuset, og efterfølgende blev det opført på "Hjemmet" for beboerne.

Ellers var det forskellig blandet underholdning, Aage Madsen kunne f.eks. læse historier op på fynsk dialekt. Minna Madsen sang f.eks. en

bakkesangerindesang. Folk kom med lidt af hvert, som de havde lyst til at fremføre på alderdomshjemmet.

Det skete også, der var bud efter dem fra andre foreninger, f.eks. Brændekilde, hvor man så opførte årets stykke. Hvis nogle havde været i Ubberud og se et stykke, blev de inviteret til at komme for at opføre det i deres foreningsregi.

Friluftsspil i Hovhave-skoven

”Røverne fra Rold”. (Syngespil af Niels Clemmensen (f.1900)
Vilh.Hansens musikforlag Kbh. 1935) blev spillet den 28.-29/7 1951

Instruktør: Anders Skytte
Willy Klüver og Bent Andersen.

Sufflør: Solveig Skytte Musik:
Scenetekniker: Bjarne Hansen

Rollebesætningen:

Hans Hvas	Aage Madsen
Kirsten (hans datter)	Betty Andersen
Fattig Jep (hans bror)	Thorhauge
Jørgen Jepsen	Erling Klüver
Herredsfogeden	Helmer Klüver
Rigskansleren	Ingvard Pedersen
Walte	Henry Højland
Yusti	Laurits
Reinald	Karl Aage
Taterkællingen Jette	Anna Klüver
Palladium (præst)	?
Madam Ølgod	Fru Thorhauge
Hendes datter	Minna Madsen

Borgere og Bønder: Margit, Else, Elise, Poul. Johannes, Børge Ditlevsen, Kjeld

Der blev 2 gange spillet friluftsspil i Hovhave-skoven bag ved "Slottet". Hedelund, som var ejer af skoven, gav tilladelse til, at der blev spillet foran dalen til venstre for slottet (man gik op ad skovvejen til højre for slottet, og tværs over lige bagved og ind i skoven, han lagde også toiletter (das) til, som var i et udhus bag ved slottet. Man spillede med front mod slottet, publikum sad så med ryggen til slottet, bænke blev lånt i forsamlingshuset.

I 1953 blev spillet "Molboerne", et eventyrsangspil af Hartmann Petersen med musik af Olfert Jespersen (Wilhelm Hansen, musikforlag, København)

Til Molboerne blev nogle af de specielle kostumer lejet hos Absalon i Odense, (ikke at forveksle med flytteforretningen) der udlejede til amatørteatre, der så sendte dem i kasser. Der var også våben – støvler o.a. som aktørerne ikke selv kunne fabrikere, ellers var opfindsomheden stor, når det gjaldt kostumer, hvor mange blev tilrettet med agramaner, pap skåret ud som skospænder og malet. Alle der var kreative på disse punkter medvirkede i processen.

Det var som skrevet et sangspil, og blandt mange andre sange, fx. "Ridder Rap, Ridder Ro", var der "Sommernats-vals": "Skønne Provence! din nat er blå, himlen er smykt med stjerner små....."

Og en meget morsom vise som synges af Molboerne, der ikke ka' hitte deres ben: "Hans ka'tte hitt' sin' bien"

"Har du se'ed, bit-te Niels, a ha' faat ny-e Træsk'?"

”Ded æ jo’tte Di-ne Bien!” ”Hva’ æd et-te mi-ne Bien?” osv.
Prins Roar (spillet af Thorvald Jespersen) sang den lyriske serenade:

Jeg elsker dig, du månelyste sommernat, Med
al din poesi.
Jeg elsker dig, når dag og sol har mig
forladt Så dårer mig, så drager mig dit sarte
– dit sarte trylleri.
Med dugblink for neden, med stjerneblink for oven, Med
flimmer og glitter, over engene og skoven.
Så bygger jeg – så bygger jeg et rige op
Strålende rigt af rim og af rytmer, Så
bygger jeg - så bygger jeg et rige op
Strålende rigt af toner og digt.
Så jeg elsker dig du månelyste sommernat!

(Noder til begge syngespil forefindes og kan bestilles på musikbiblioteket i Odense).

Hedelund inviterede begge gange aktørerne til at spise deres mad efter generalprøven hos ham på Slottet. Det synes de medvirkende godt om, bortset fra, at Hedelund var imod al spiritus, og snaps skulle der til, så gode råd var dyre, - men så fandt et lyst hoved på, at de skulle drikke sodavand, men der var lige den forskel, at de hældte noget af sodavanden ud og fyldte op med snaps. Og så var det problem løst til alles tilfredshed!

Dette er skrevet med uvurderlig hjælp fra: Minna Madsen, Birthe Højland, Poul Klint, Erling Klüver og Willy Klüver.

Dilettant – Ubberud Erindringsperiode ca. 1947 – 1957

Berettet af Willy Klöver

”Enighed gør stærk”

disse manende ord står iøjefaldende over scenen øverst på det dekorative panel, omkring sceneåbningen i Ubberud forsamlingshus, - men ordene er nok mere et politisk budskab, end noget med skuespil at gøre.

Ellers var det jo maleriet på det gamle fortæppe man lagde mærke til, når man forventningsfuld trådte ind i salen for at se dilettant. Motivet var et landskab man så ud over fra en flisebelagt terrasse, som stod man på en herregård og så ud over sine vidtstrakte mark med åløb – huse – enge og skove.

Desværre er dette pragtstykke af en gammel landsbymalers kunstneriske evner – et stykke kulturhistorie – for få år siden smidt ud ved oprydning, til stor ærgrelse for undertegnede, som faktisk for 10-15 år siden ofrede en del tid og penge på at få tæppet restaureret, efter at det i en årrække havde ligget sammenfoldet på det klamme loft over scenen. Så vidt jeg ved, har det været o. 1970 det gamle rulletæppe, blev erstattet af gardinlignende sidetræk-tæppe.

Selve scenen var traditionelt opbygget, hævet vel ca. 1 meter over salens gulv, - en fast bagkulisse med vindue og dør, og i hver side 3 sidekulisser, som kunne vendes således man i mellemakter, kunne skifte fra stuedekoration – til udendørs med

påmalede træer, buske og blomster, baggrunden ændrede man ved at rulle et papirtæppe ned, passende malet til den øvrige dekoration.

Ind- og udgang foregik ved at man kantede sig gennem sidekulissen, enten den nu forestillede en dør eller et træ. Man kunne gå bag om, når blot man huskede at kravle forbi vinduet i baggrunden.

Dekorationen blev malet på pap eller kraftigt karduspapir – undertiden bordpapir, som let tog skade. Det hele blev brede ud på gulvet i salen, og malet med limfarve, som smittede af, medmindre det blev blandet op med et bindemiddel – DEXTRIN – eller snedkerlim, det sidste havde den ulempe, at det stivnede, medmindre det hele tiden blev holdt varmt i en limpote over en primus. Farvepulveret fik vi undertiden af den lokale maler, eller blev indkøbt hos købmand Berthelsen, hvilket dog sjældent skete af hensyn til budgettet, som ofte stod på 0, - kr., men vi klarede os – teater er jo illusion, og levede dekorationerne måske ikke helt op til, hvad man så på Odense teater, så gjorde til gengæld de der gik på scenen – dilettanterne – der med liv og sjæl levede sig ind i rollerne, og fik tårerne til at trille – enten af latter eller medfølelse for de unge elskende, der ikke måtte få hinanden, fordi hun var datter af en rig gårdmand (som siden viste sig ag være svindler) – og karlen hun elskede, var søn ud af en flittig familie, men dog formåede, ved sin enestående flid og sparsommelighed, at redde sin svigerfar ud af redeligheden.

Disse forskellige lystspil var meget populære, bl.a. fordi der var en eller flere lystige personer, man morede sig over, - og så var der jo også sangene, skønsange eller muntre viser, og altid en afslutningssang når tæppet var gået ned, og publikum taktfast klappede til fremkaldelse – en eller flere gange, - og det hændte nogen fik en buket blomster for præstationen.

Ved sidste fremkaldelse, kom suffløren på scenen – ofte stiv i lemmerne af at sidde sammenkrøbet i kukkassen foran scenen, - og selvfølgelig endelig instruktøren, med rollehæfte i hånden, for at markere sin status (hvilket dog ikke var nødvendigt – alle vidste, det var Klüver) men sådan var skikken nu, og så blev der taget et billede – et foto, som blev forstørret op og kunne købes – mange er blevet bevaret til glæde for eftertiden, og var man med dengang er man pludselig 50 år yngre, når vi gamle sidder og ser billeder og taler om de, der var med til at opretholde en gammel forlystelsestradition, alle havde råd til at lade bryde hverdagens arbejde og hjemmets pligter. En aften eller to i løbet af vinterhalvåret, slog man gækken løs, gik til dilettant og bal i forsamlingshuset, drak sig halvfulde og havde en herlig aften

Willy Klüver, 3/2-

2003.

For 100 år siden

Fra sognerådsprotollen 1902

Sognerådet havde følgende medlemmer: Lars Christensen, Knud Jørgensen, Niels Andersen, Lars Nielsen, Jens Rasmussen, Anders Hansen, Jens Andersen, Mads Chr. Brandt og Jørgen Jørgensen.

Formand var Lars Christensen, og han blev lønnet med 246 kr. for hele året.

En meget stor del af sognerådets arbejde drejede sig om sociale sager, og her, som overalt, vogtede de nøje over kommunens penge. Den typiske hjælp til syge, gamle og svagelige var 80-100 kr. årlig, og ansøgninger om yderligere hjælp blev meget grundigt vurderet. Da således enken N.N. i februar – undtagelsesvis – havde fået forhøjet sin årlige ydelse til 200 kr., og hendes svigersøn derefter ansøgte Stiftamtet om en forhøjelse til 30 kr. månedlig, satte rådet hælene i ”af hensyn til konsekvenserne.” Den samme begrundelse blev brugt, da man afslog at give forskolelærerinden i Ubberud og Spedsbjerg 25 kr. årlig for rengøring og fyring i Spedsbjerg Forskole.

Faste ”kunder” ved sognerådsmøderne var tre mænd, som havde det til fælles, at de led af en umådelig frihedstrang og en umådelig tørst. Den ene omtales hyppigst som ”Sømanden”, de andre to var malere, den ene Hans Peter Carlsen.

De tilbragte som regel vinteren på Fællesarbejdsanstalten i Odense, men når foråret kom vågnede frihedstrangen i dem. Som regel havde de sparet lidt penge sammen i vinterens løb, og med lidt hjælp fra kommunen til tøj mente de sig klar til at drage ud i verden. Der gik dog sjældent lang tid, før de løb ind i nogle stærke drikkevarer, og så kom der besked et eller andet sted fra i landet, at de var indbragt til fattiggården eller arresten. Hans Peter Carlsen især havde – selv op i sin høje alderdom - mange ideer om, hvordan han ville kunne klare sig, blot han fik en starthjælp. Men hver gang endte det på samme måde. Sognerådets holdning var sædvanligvis lidt faderlig overbærende, specielt i forhold til H.P. Carlsen – men naturligvis måtte han ikke koste sognet for meget!

Fra Fællesarbejdsanstalten i Odense kom der i juni meddelelse om, at ”gamle A.L. er meget syg og sandsynligvis snart vil dø.” Derfor spørges der, om han skal begraves i Odense eller føres til Ubberud. Sognerådet svar, at A.L. - når han er død - vil blive begravet i Ubberud. Det glemte inspektøren imidlertid, så gamle A.L. ligger begravet i Odense.

To sager om børn endte lykkeligt: Den ene drejede sig om en kvinde, som havde et ”uægte” barn. Da kvinden døde, kom barnet i pleje hos en familie i Ll. Ubberud. Nu henvendte barnefaderen sig imidlertid og erklærede sig villig til at tage barnet til sig og ”lyse det i kuld og køn”. Herover blev rådet så tilfreds, at man afstod fra at kræve børnepenge for den tid, man havde underholdt barnet.

Den anden sag handlede om en dreng, som, uvist af hvilken grund, var anbragt på opdragelsesanstalten i Knarreborg. Hans bedstefader, som var smed i Vejle, henvendte sig og tilbød at skaffe drengen en læreplads som bødker sammesteds. Dette gik sognerådet ind på, dog først efter at have indhentet oplysninger dels om læreforholdet, dels, fra politiet, om læremesteren. Senere på året blev drengen tildelt det Mortensenske legat, det såkaldte haåndværkerlegat, som også H.P. Carlsen i sin tid havde nydt godt af. Det var på 40 kr. årlig.

Et andet af legaterne, Roulunds legat til en syskole i Ubberud, gik til lærerinde B. Hansen i Ubberud.

I dette år rumsterede stadig planerne om en jernbane fra Tommerup med station ved Radby eller Hesbjerg, samt Lille Pederstrup eller Blæsbjerg. Sognerådet vedtog at sende to delegerede til et møde herom, men de blev pålagt ”at indtage en afventende Holdning og navnlig afholde sig fra at tilsige Sagen noget Pengebidrag.”

Boghandler Milo i Odense sendte 2 kristelige bøger, som man bad sognerådet betale med 2 kr., som så skulle anvendes til en sømandsmission. Hertil fandt sognerådet dog ingen anledning.

Fredag d. 5. december holdt sognerådet årets sidste – ekstraordinære – møde for at fastlægge skatteligningen for 1903. Den blev som følger:

1: Ligningen for 1903 lagdes med 17 Kr. 28 Øre pr. Td. Hartkorn, hvorved der fremkommer i Hartkornsskat for hele Kommunen i alt 8585 Kr. 33 Øre.

Formueportionernes Antal opgjordes til i alt 5433, som betaales med 79 Øre pr. Portion eller i alt 4292 Kr. 07 Øre. Den samlede skatteudskrivning vil saaledes andrage 12877 Kr. 31 Øre.

2: *Det vedtoges at udskrive 4 Øre pr. Portion Formue til Korup Kirkes Opvarmning*

Når der ikke udskrives penge til Ubberud kirke, er det fordi den endnu på det tidspunkt var i privat eje. Indtil ca. 1925 tilhørte den nemlig boghandler Milo på Hesbjerg.

OPFORDRING

Under arbejdet med sognehistorien er vi blevet klar over, at medens vi har meget stof og mange billeder fra ældre tid, kniber det meget med stof fra de sidste 50-60 år.

De fleste af os er glade for at se billeder af vore bedsteforældre og oldeforældre og høre fortællinger om deres liv og færd. På samme måde vil vore børnebørn og oldebørn holde af at høre om os og vort liv og se billeder – skolebilleder, præstebilleder, feriebilleder og andet, der fortæller dem om os. Skal sognehistorien fortsætte, hører vor generations oplevelser også med.

Arkiverne vil derfor gerne opfordre til, at så mange som muligt fortæller om deres oplevelse af disse år. Gerne skriftligt, men foretrækker man at gøre det mundtligt, eventuelt gennem en samtale, kan arkiverne komme med en båndoptager.

Emnerne er mange, fx tilflytning, husbyggeri, transport til arbejde, børnenes opvækst, skolegang, de økonomiske vilkår, nabosamvær, sport, fester, rejser osv. Man kunne også tænke sig, at en gruppe – naboer eller bekendte – slår sig sammen om at beskrive et særligt emne, en gade, et kvarter, et vænge, en aktivitet, en forening.

Og så vil arkiverne gerne have billeder, ikke mindst af dagligliv.

Dette når jo kun ud til foreningens medlemmer, så derfor bedes I lade opfordringen gå videre til naboer og bekendte, som ikke er medlemmer.

Arkivernes aktiviteter i aviser – Korup lokal TV - Internettet.

Den lokalhistoriske interesse har næppe nogen sinde været så stor som nu. Mange søger oplysninger om deres rødder og om livet i gamle dage i deres lokalområde. Derfor benytter vor lokalhistoriske forening i stigende grad også medierne for at gøre opmærksom på alle de muligheder for informationer, som ligger i vore arkivers gemmer. I de trykte medier – aviserne – benytter vi Fyens Stiftstidende, Ugeavisen og Lokalavisen, og disse er meget interesserede i at formidle lokale arkivartikler m.m. for os. Vi har også et nært samarbejde med vor lokale TV-Korup, der har eksisteret i 14 år og har produceret udsendelser udelukkende med lokalt indhold fra Korup og Ubberud sogne.

I de senere år har vi benyttet denne enestående mulighed via dette samarbejde at ”komme ind i stuerne” med vort budskab. I foråret 2002 viste vi på skærmen udsendelsen: Vinter i Hole Skov, der udover de smukke naturoplevelser også indeholdt historien om kælkebakkens opståen og den tidligere Slukefter Kro's tilknytning til skoven. Endvidere medvirkede Morten Hansen, der har haft sit barndomshjem i et af skovens tidligere husmandssteder. Han fortalte om, hvordan det var at være barn i skoven i 1930'erne. Også internettet er en vigtig informationskilde. Igennem vort samarbejde med Korupportalen www.korupportalen.dk, har vi her ”vor” hjemmeside med alle relevante informationer om foreningen. Endvidere benytter vi også denne side til at præsentere gamle billeder fra Korup og Ubberud sogne med tilhørende beskrivelse.

Det har vist sig, at interessen for informationer på dette medie er stor, idet der i det sidste år har været ca. 500 ”besøgende” på denne hjemmeside. Vi har fået informationer om, at tidligere borgere fra området, som i dag bor andre steder i landet har ”fundet” os ved hjælp af denne mulighed. Derfor har vi også i tankerne at udbygge denne informationskilde.

Endvidere kan vi også ses på Odense Stadsarkivs hjemmeside www.odense.dk/arkiver

EFTERLYSNINGER

Korup Arkiv søger oplysning om nedenstående:

Om dette billede har arkivet fået oplyst, at ”der køres korn ind hos sognefogeden på Udskovvej 1”.

Inger Hansen, som er datter af sognefogeden, siger, at det ikke er rigtigt. Arkivet vil gerne vide, hvor det er.

Dette luftfoto er taget i 1939 eller i 1950'erne. Det er endnu ikke lykkedes at identificere stedet. Kan nogen hjælpe?

Ubberud Arkiv mangler oplysning om disse 2 billeder.

Dette billede er et postkort sendt til fru Else Nielsen, Rudbjerggård, Nakskov, underskrevet ”din Søster”. Så vidt det kan tydes, er det stemplet juni 1912.

Ifølge teksten hedder den mindste dreng Therkel og den mindste pige Anna. Hvem kan identificere personerne?

Om dette billede har arkivet desværre slet ingen oplysninger.